

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
МЕТОДОЛОГІЯ ПРИВАТНОГО ПРАВА**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол №2 від 31 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

| <b>1. Загальна інформація</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Назва дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Методологія приватного права                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Викладач (-і)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Коструба Анатолій Володимирович, д.ю.н., професор кафедри цивільного права                                                                                                                                                               |
| <b>Контактний телефон викладача</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | (0342) 596130                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>E-mail викладача</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | anatolii.kostruba@pnu.edu.ua                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Формат дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Очний/заочний                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Обсяг дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 3 кредити ЄКТС, 90 год.                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <a href="http://www.d-learn.pu.if.ua">http://www.d-learn.pu.if.ua</a>                                                                                                                                                                    |
| <b>Консультації</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Консультації проводяться відповідно до графіку та розкладу занять на кафедрі.<br>Консультації за погодженням можуть проводитися дистанційно шляхом використання Zoom, Viber, Telegram, e-mail чи інших електронних платформ комунікації. |
| <b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є сучасна доктрина та законодавство щодо методів приватного права, включаючи науково-теоретичні розробки, положення національного (внутрішнього) законодавства України, міжнародно-правових актів, судову практику стосовно системи методів приватного права, теоретичні та практичні проблеми з даного питання і шляхи їх подолання.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння методології приватного права</li> <li>2. Методологія окремих сфер приватного права</li> </ol> <p>Методологія приватного (цивільного) права є різновидом галузевої методології, яка визначає систему принципів і методи пізнання світоглядних уявлень про приватне (цивільне) право, а також вчення про цю систему. Методологія приватного права відображає специфіку суб'єктивних цивільних прав та інтересів, їх співвідношення з публічними правами й інтересами, що зумовлює особливості застосування або й наявність невідомих публічним правам методів, принципів і правових конструкцій. Суб'єкт застосування права повинен розпізнавати інтереси, що охороняються законом, і дотримуватися їх при застосуванні норм законодавства і вирішенні спору.</p> <p>Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України в аспекті становлення методології приватного права, вирішення проблемних питань в окресленій сфері відносин. Все наведене актуалізує вивчення навчальної дисципліни «Методологія приватного права».</p> <p>Здобувачі, які проводять наукове дослідження в окресленій сфері, повинні, насамперед, бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень відповідних теоретичних та методологічних проблем методології права, формування його понятійного апарату, наукових категорій, якими оперує сучасна цивілістична наука.</p> <p><u>Основними джерелами</u> навчальної дисципліни є Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, закони України та підзаконні нормативно-правові акти, які присвячені правовому регулюванню окресленої сфери.</p> <p>Освоєння та розуміння логіки правового регулювання потребують подальшого ґрунтового наукового аналізу теоретичних досліджень вчених в галузі цивільного права, системного тлумачення законодавчих норм та аналізу правозастосовної практики. Відповідно, питання опанування дисципліни є необхідною складовою якісної</p> |                                                                                                                                                                                                                                          |

підготовки фахівців в галузі права.

### **3. Мета та цілі навчальної дисципліни**

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія приватного права» є сучасні знання про сутність методології приватного права як складного правового явища, поглибити знання про цінності, праворозуміння, принципи і систему приватного права та їх складові як невід'ємного елемента вітчизняного права, що сприятиме формуванню стабільного і передбачуваного правопорядку України.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Методологія приватного права» є набуття загальних та фахових компетентностей щодо поняття та системи методів приватного права, формування умінь кваліфіковано застосовувати законодавчі приписи, самостійно розв'язувати науково-методологічні та прикладні проблеми в окресленій сфері, формулювати і обґрунтовувати наукові гіпотези та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження та застосовувати методологію наукових приватноправових досліджень у власній юридичній та викладацькій практиці.

### **4. Програмні компетентності та результати навчання**

#### Загальні компетентності:

- здатність до розуміння предметної області приватного права та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у галузі приватного права;
- здатність самостійного визначення, організації та проведення наукових досліджень у сфері приватного права, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових системоутворюючих знань у сфері приватного права;
- здатність до поєднання освіти з наукою та практикою шляхом знаходження інноваційних складових у науковій та освітянській діяльності;
- навички викладання для здобувачів першого та другого освітнього рівня вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;
- здатність дотримуватись етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності.

#### Фахові компетентності:

- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері приватного права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів (господарського) і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей;
- здатність використовувати ресурси (в тому числі утворені із використанням інформаційних технологій), необхідні для проведення дослідження у сфері приватного права;
- здатність демонструвати знання інституційних та функціональних характеристик приватного права, доктрини верховенства права, здатність тлумачити та застосовувати норми права, аналізувати світоглядно-методологічні підходи до пізнання державно-правових явищ у сфері приватного права;
- здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у сфері приватного права;
- здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й

професійну мобільність.

Програмні результати навчання:

- вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень у сфері приватного права, наукові та прикладні проблеми правової сфери державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;
- формулювати і перевіряти гіпотези у сфері приватноправових досліджень; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо), наявні літературні дані;
- застосовувати наукові знання термінології у сфері приватного права, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати явища державно-правової дійсності;
- планувати наукові дослідження, розробляти наукові проекти у сфері приватного права, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень;
- застосовувати сучасні методи викладання у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень у сфері приватного права, застосовувати їх у власних наукових дослідженнях в юридичній та у викладацькій практиках.

**5. Організація навчання**

Обсяг навчальної дисципліни

| Вид заняття                                   | Загальна кількість годин |
|-----------------------------------------------|--------------------------|
| лекції                                        | 20                       |
| семінарські заняття / практичні / лабораторні | 10                       |
| самостійна робота                             | 60                       |

Ознаки навчальної дисципліни

| Семестр | Спеціальність | Курс<br>(рік навчання) | Нормативний/<br>вибірковий |
|---------|---------------|------------------------|----------------------------|
| 3       | 081 Право     | 2                      | Вибірковий                 |

Тематика навчальної дисципліни

| Тема | кількість год. |         |              |
|------|----------------|---------|--------------|
|      | лекції         | заняття | сам.<br>роб. |

**Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння методології приватного права**

|                                                                                |   |   |   |
|--------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|
| Тема 1. Загальнотеоретичні напрямки у дослідженні методології приватного права | 4 | 2 | 8 |
| Тема 2. Поняття та особливості методології : доктринальні підходи              | 2 | 2 | 8 |
| Тема 3. Класифікація методів приватного права                                  | 2 | 2 | 8 |

**Змістовий модуль 2. Методологія окремих сфер приватного права**

|                                                                                      |    |    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|
| Тема 4. Методологія джерел приватного права                                          | 2  | -  | 8  |
| Тема 5. Методологія системи приватного права                                         | 2  | 2  | 8  |
| Тема 6. Методологія тлумачення і застосування норм приватного права і правових актів | 2  | -  | 10 |
| Тема 7. Методологія основних сфер приватного права                                   | 2  | -  | 5  |
| Тема 8. Структура методів приватного права                                           | 4  | 2  | 5  |
| ЗАГ.:                                                                                | 20 | 10 | 60 |

**6. Система оцінювання навчальної дисципліни**

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p> | <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf</a></p> <p>Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзаменаційну роботу. Впродовж семестру здобувач отримує бали за різні види робіт, які сумуються у підсумковий семестровий бал.</p> <p>Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих здобувачем за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів), самостійну роботу (максимально 10 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 20 балів) та в сукупності може скласти максимум 50 балів.</p> <p>Максимальний бал за екзаменаційну роботу – 50 балів.</p> |
| <p>Вимоги до письмових робіт</p>                         | <p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, а також екзаменаційної роботи, яка є формою підсумкового контролю знань.</p> <p>1. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає опрацювання та критичний аналіз результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та дисертаційної роботи здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна кількість балів - 20.</p> <p>2. Самостійна робота полягає у реферуванні наукових публікацій та узагальненому аналізі результатів наукових досліджень цих публікацій (вибір здійснюється спільно з викладачем). Максимальна кількість балів – 10.</p> <p>Максимальний бал за письмові роботи – 30 балів.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>Семінарські заняття</p>                               | <p>Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>            | <p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом, та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                      | менше 25 балів.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Підсумковий контроль | Підсумковий контроль – екзамен. Екзамен проводиться у письмовій формі та охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Екзамен оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри. Отриманий в результаті здачі екзамену бал заноситься у відомість успішності, додається до виставлених балів за семінарські (практичні) заняття, самостійну роботу та індивідуальні завдання і складає підсумковий семестровий бал. |

## 7. Політика навчальної дисципліни

### Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

### Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

### Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.

Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу аспіранта. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються з аспірантом та корегуються для кожного аспіранта окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

## 8. Рекомендована література

1. Дзера О. В. Вибране : Збірник наукових праць. Київська школа цивілістики. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 872 с.
2. Майданик Р.А. Розвиток приватного права України: монографія. К.: Алерта, 2016. 226 с.
3. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 3. *Доктрина приватного права.* / Н.С. Кузнєцова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик [та ін.]; за заг. ред. Н.С. Кузнєцової. Х.: Право, 2013. 760 с.
4. *Актуальні проблеми методології приватного права: [монографія]* / [за заг. ред. О. Д. Крупчана]. — К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва АПрН України, 2005. — 266 с.
5. Сивий Р.Б. Приватне (фівільне) право в системі права України: монографія / Р.Б. Сивий. -К.: КВІЦ, 2006.-214 с.
6. Дронів Б.М. Взаємовплив приватного і публічного права: сучасна континентально-європейська теорія і практика [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Дронів Борис Мирославович ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. -Х., 2012. - 18 с.
7. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивілістика: на шляху формування доктрин : Вибр. наук. пр.. – Х.: Золоті сторінки, 2012. – 767 с.
8. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія. За заг. ред.

проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 298 с.

9. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Прав. Єдність, 2009. 304 с.  
Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачу в електронній формі до початку семестру.

**Викладач** \_\_\_\_\_ проф. Коструба А. В.